

Voorzitter,

De verwijdering van demonstrante Joanna afgelopen vrijdag in Utrecht heeft geleid tot veel aandacht in de media. En helaas moeten wij constateren dat het niet de eerste keer is dat zoiets in Utrecht gebeurt. Ook bij de Giro werden spandoeken verwijderd, toen gericht tegen Berlusconi. Het lijkt erop dat zodra iemand onverwacht zijn mening uit via een plakkaat of spandoek, de standaard respons van de Utrechtse politie is om deze uiting in beslag te nemen en degene die ermee zwaait te verwijderen. Dit is slecht voor het imago van de stad.

Na de reactie van politie en van onze burgemeester in het AD van gisteren is naar ons oordeel een fundamenteel probleem naar boven gekomen, namelijk een verkeerd begrip van welke orde gehandhaafd moet worden. Als de burgemeester in de krant zegt dat “Er [...] hier een verkeerde inschatting [is] gemaakt, maar als de orde echt ernstig verstoord zou zijn, [...] ingrijpen een groter belang gediend [zou] hebben dan de vrijheid van meningsuiting” dan komt hier een opvatting naar boven, waarin “orde” in de alledaagse zin van het woord wordt gebruikt, namelijk dat alles ordentelijk verloopt en dat vervolgens een afweging gemaakt moet worden. Naar onze mening is dat een verkeerde uitleg van de orde die gehandhaafd moet worden. De orde, die de politie moet handhaven en waar de burgemeester verantwoordelijk voor is, is de orde van de rechtstaat. Een rechtstaat waarin de vrijheid van meningsuiting een grondrecht is. Mocht deze orde worden verstoord, bijvoorbeeld door burgers die een andere burger haar grondrecht dreigen aan te tasten, dan dient de orde van de rechtstaat gehandhaafd te worden, dus dient de burger die gebruik maakt van haar grondrecht beschermd te worden tegen de burgers die dit dreigen aan te tasten.

Naar aanleiding van het optreden van de politie op 1 februari, de verklaringen van de politie sindsdien en de verklaring van de burgemeester in het AD van 6 februari hebben wij de volgende vragen:

1. Is de burgemeester met ons eens dat het ophouden van het bord met de tekst “Weg met de monarchie. Het is 2013” niet valt onder het begrip opzettelijke belediging van het Koningshuis als bedoeld in artikel 111 en 112 van het Wetboek van Strafrecht?
2. Is de burgemeester met ons eens dat het ophouden van het bord met de tekst “Weg met de monarchie. Het is 2013” beschouwd moet worden als een meningsuiting, die de Grondwet en verdragen beschermt?
3. Is de burgemeester van mening dat de politie door verwijdering van Joanna inbreuk heeft gemaakt op het recht van vrije meningsuiting?
4. Is de burgemeester van mening dat in geval de gedraging van Joanna had geleid tot een negatieve reactie in de publieke ruimte, het de primaire taak van de politie was om Joanna en haar gedraging te beschermen en omstandigheden te creëren dat Joanna haar gedraging kon continueren?
5. Is de burgemeester bereid om zijn verklaring in het AD van 6 februari in te trekken en hier klip en klaar te verklaren dat met het optreden van de politie op 1 februari, de politie de mensenrechten heeft geschonden, en zo nee, waarom niet?
6. Is de burgemeester bereid om in het driehoeksoverleg te trachten de politie te bewegen om ook te verklaren dat het hier niet om een verkeerde inschatting gaat, maar dat zij erkent dat met haar optreden de mensenrechten zijn geschonden, en zo nee, waarom niet?
7. Is de burgemeester van mening dat de betreffende agenten zich onrechtmatig jegens Joanna hebben gedragen?

In het AD van 6 februari geeft de politie aan dat ze lessen wil trekken. Dat is goed. De belangrijkste les die volgens ons de politie kan trekken is dat ze de (bij)scholing meer aandacht moet geven aan het feit dat het bij de ordehandhaving gaat om de handhaving van de orde van rechtstaat, waar de grondrechten van elke burger een fundamenteel deel van uit maken. Daarnaast zou het volgens ons een goed idee zijn, dat dit ook een vast onderdeel vormt van de briefing voorafgaand aan politie-inzet.

8. Is de burgemeester bereid om in het driehoeksoverleg aan te dringen op deze twee lessen die getrokken kunnen worden uit dit verkeerde optreden, en zo nee, waarom niet?
9. Is de burgemeester bereid om ook zo'n bijscholing bij te wonen, en zo nee, waarom niet?

Michel Eggermont
SP Utrecht

Heleen de Boer
GroenLinks

Vincent Oldenburg
Stadspartij LeefbaarUtrecht

Klaas Verschuure
D66

Marleen Hage
PvdA